

שבת ס. (המשנה) עד סא. (ש12 מהסוף)

ביאורי מושגים

זמן תפילין - התנאים נחלקו לגבי היקף זמן תפילין. המחלוקת היא לגבי שני זמנים: לילה ושבת. יש שסברו ששבת ולילה אינם כלל זמן תפילין ויש שטענו שהם זמן תפילין. דעת ביניים בין השיטות הללו היא הדעה הסוברת שלילה הוא זמן תפילין וכך גם שבת אלא שבשבתות ובימים טובים אין להניח תפילין כיוון שהם נקראו אות. חול המועד - נחלקו החכמים האם בחול המועד יש להניח תפילין (עד מוסף כמו ב"ח) או שאין להניח בהם כלל תפילין (כמו ב"ר"ט). בארץ נהוג שלא להניח תפילין בחוה"מ ואילו בחו"ל ברוב המקומות נהוג להניח.

משנה

הגבר לא יצא בדברים אלו:
סנדל מסומר - גם בביתו,
סנדל בודד - כשאין לו מכה,
תפילין,
קמע - שאינו ממומחה,
שריון, קסדה, ומגפי קרב.
ואם יצא אינו חייב חטאת.

בבדיקת התנאים נחלקו האם סנדל מסומר הוא מוקצה:
ת"ק: ניתן לטלטלו כדי לכסות כלים.
ראב"ש: אסור לטלטלו.
 הלכה כת"ק.

באיזה רגל מותר לנעול את הסנדל:
רב הונא: ברגל עם הפצע - מותרת הסנדל היא הגנה.
חייא בר רב: ברגל בלי הפצע - מותרת הסנדל היא לתענוג.

יציאה עם תפילין אסורה מדרבנן:

רב ספרא (א): גם מי שסובר ששבת זמן תפילין מודה שאסור לצאת איתם לרה"ר מחשש שיורידם.

רב ספרא (ב): גם מי שסובר ששבת אינה זמן תפילין מודה שהם נחשבים מלבוש ולכן מהתורה מותר לצאת בהם (ואינו חייב חטאת).

כמות המסמרים המותרים:
ר' יוחנן ור' נהוראי: 5.
ר' חנינא: 7.

סנדל מסומר

טעם הגזירה: פעם התכנסו הרבה יהודים ביחד בשבת ואז מחמת בהלה ופחד, החלה מהומה שבה נמעכו ונהרגו הרבה אנשים על ידי הסנדלים המסומרות.

היקף הגזירה - הגזירה היא רק כעין האירוע שהיה ולכן:

1. הגזירה היא רק ביום התכנסות האסור במלאכה - שבת ויו"ט.
2. הגזירה היא רק בסנדל ולא במנעל (לכן סנדל שנארגה אליו גרב מותר).
3. הגזירה היא רק במסמרים לחיזוק אבל מסמרים לנוי בכמות מצומצמת מותרים.
4. הגזירה היא רק במסמרים לחיזוק אבל מסמרים צפופים המונעים רטיבות מותרים.
5. הגזירה היא רק בסנדל רגיל אבל בכמות מסמרים מצומצמת בסנדל עקום מותרת.
6. הגזירה היא רק במסמר שתקוע צד אחד שלו אבל מסמר שכופף ונתקע משני צדדיו מותר.
7. הגזירה היא בסנדל תקין אבל בסנדל שהמסמרים נגדמו בחלקם מותר כשרוב המסמרים נגדמו.
8. ר' חייא: הגזירה היא רק בכמות גדולה של מסמרים, אבל עד 24 או 22 מסמרים מותר.

כמות המסמרים המותרים:
ר' נתן: 7.
רבי: 13.

ימין ושמאל

עקרונית יש להתחיל כל דבר בצד ימין - רחיצה, סיכה, וכו'.
לגבי נעילת נעליים מצאנו שתי דעות: ברייתא: יש להתחיל בימין.
ר' יוחנן: יש להתחיל בשמאל - כמו בתפילין.

להלכה: יש שפסקו שניתן לנהוג איך שרוצים, ויש שנהגו (וכך נפסק בשו"ע) להקדים ימין בנעילה ושמאל בקשירה.